

Handläggare
Nicolas Heyum
Telefon: 076 12 27 457**Till**
Till Miljö- och
Hälsoskyddsnämnden
2014-03-18 p. 27**Motion (2013:78) om policy för att minska
elförbrukning från belysning i Stockholm stads
verksamheter och bolag****Remiss från Kommunstyrelsen, Dnr 315-1780-2013****Förvaltningens förslag till beslut**

1. Godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från Kommunstyrelsen
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef**Ärendet**

Ursprunglig remisstid i detta ärende var den 28 februari 2014, men Finansroteln har medgett förlängd remisstid till den 19 mars 2014 för att möjliggöra behandling i miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stefan Nilsson (MP) motionerar i detta ärende om behovet av en stadsövergripande policy för att minska elanvändningen från belysningen i stadens egna lokaler, se bilaga.

Motionären föreslår en policy med tillhörande åtgärdsplan som utgår från att välja bästa möjliga teknik utifrån effektivitet och funktion. I policyn föreslås också att belysningen ska behovsstyras som komplement till belysningstekniken.

Som stöd för förslaget att införa en policy anförs i motionen att den tekniska utvecklingen på belysningsområdet går snabbt och att staden som en stor offentlig aktör bör vara ledande i arbetet med att minska elanvändningen.

Stefan Nilsson (MP) pekar på ett organisatoriskt hinder för energieffektivisering på området. Nämligen att några av stadens organisationer ansvarar för investeringarna i fasta installationer och att andra sköter utbyte av belysningskällor och betalar för elen. Det leder till en struktur som ger svaga incitament för att välja den bästa möjliga tekniken.

Motionären anser även att modern belysning, förutom ekonomiska och miljövinster, ger sociala och hälsomässiga vinster, inte minst i skolor och förskolor.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att motionären identifierat den enskilt viktigaste anledningen till att modernisering av belysningen inom stadens förvaltningar och bolag inte går så snabbt som den kunde om det funnits en tydligare struktur för incitament.

Ofta är den senaste och mest energieffektiva belysningen med tillhörande teknik dyrare i inköp, men ur ett livscykelkostnadsperspektiv där driftkostnaden räknas in, blir den mer lönsam. Ny belysning förknippas oftast även med en bättre arbets- eller vistelsemiljö, vilket ger de fördelar som visas i motionen.

Staden använder och betalar årligen för totalt 600 till 700 miljoner kWh el och drygt lika många kronor. En ganska betydande andel används för belysning men det är idag inte möjligt att precisera exakt hur mycket.

Energimyndigheten har under flera år arbetat med energiinventering (STIL och STIL2- projekten) för förbättrad energistatistik i lokaler med fokus på elanvändning. Exempelvis har man inventerat kontor, vårdlokaler och skolor. Inventeringarna visar att besparingspotentialen är minst 30 % och upp till 50 % för belysning.

Staden bör alltid göra upphandlingar av bästa möjliga teknik, vilket delvis också är fallet. Serviceförvaltningen ansvarar för stor del av upphandlingarna av belysningskällor till stadens verksamheter medan varje bolag och någon förvaltning gör sina egna upphandlingar av både belysningskällor, armaturer och styrningsutrustning.

I sortimentet som Serviceförvaltningen är i färd att upphandla ingår LED.

Energicentrum har utrett hur stor andel av ljuskällor med s.k. LED-teknik, den mest eleffektiva belysningskällan, som verksamheterna avropar och resultatet visar att LED bara svarar för någon procent, vilket bekräftas av Serviceförvaltningen. Resultatet förtydligar ytterligare bristen på incitament, enligt ovan.

Bland flera bolag och förvaltningar finns många goda exempel på tillämpning av mycket effektiv belysning med tillhörande styrning.

Exempelvis har Fastighetskontoret i Stadshuset haft ett flerårigt program för utbyte till LED. Kyrkogårdsförvaltningen har fått pris för sitt ambitiösa arbete med LED i kulturklassade miljöer på kyrkogårdarna. Beroende på tidigare teknik kan LED ge en besparing på upp till 70 % av energin.

Svenska Bostäder har visat att utbyte till LED med närvarostyrning i trapphallar och korridorer kan ge 85 % effektivisering av elanvändningen.

Exempel visar även att styrning av befintliga armaturer ger betydande besparingar och därför instämmer förvaltningen i att en policy bör inkludera närvarostyrning med energieffektivitet och funktion som utgångspunkt.

Att den s.k. ”frånvaroanvändningen” av el på kontor också står för en viss del av elanvändningen visar flera undersökningar, en av dom åskådliggörs i bilaga 2. Det understryker att brukarbeteendet har betydelse för elanvändningen.

Genom att styra belysningen i en lokal minskar man betydelsen av brukarbeteendet och därför anser förvaltningen att beteende inte bör ingå i en policy för belysning.

Sammantaget stödjer förvaltningen förslagen i motionen om att införa en stadsövergripande policy för belysningen. Den enskilt

viktigaste frågan i en policy bör vara att uppmuntra incitament för att välja bästa möjliga teknik. Staden bör undersöka införandet av s.k. Gröna hyresavtal i större skala. De ger både hyresgäster och fastighetsägare delade incitament att använda energin effektivare. Fastighetskontoret har erfarenheter av sådana avtal.

Förvaltningen anser också att ett konkret åtgärdsprogram med tekniska, energirelaterade och ekonomiska aspekter bör tas fram av Kommunstyrelsen som ett stöd för policyn. Förvaltningen instämmer också i att staden bör alltid välja bästa möjliga vedertagna teknik med energieffektivitet och funktion som utgångspunkt.

SLUT

Bilagor

1. Motion av Stefan Nilsson (MP) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholm stads verksamheter och bolag
2. Energimyndigheten projekt nr. 37061-1, samarbetsprojekt mellan SP och Interactive Institute för att åskådliggöra den s.k. "frånvaroelen" på ett kontor (streckat fält i bilden). Belysningen står för en stor del av "frånvaroelen".